

Eigentijd

Pensioenfonds

Zorg & Welzijn

Magazine voor
deelnemers
Augustus 2020

Zo beleefden zij
de coronatijd

Pagina 17

Het coronavirus
en uw pensioen

Pagina 15

Thema

'Geraakt door
corona'

SEH-arts Gor Khatchikyan:

'Ik besef nu nog
meer hoe belangrijk
werk in de **Zorg** is'

Groot contrast

Onze sector kenmerkte zich de afgelopen tijd door grote contrasten. Stilte bij organisaties in cultuur en sport. Grote druk op de zorg. Spoedeisendehulparts Gor Khatchikyan stond in de frontlinie bij de bestrijding van het coronavirus. In het gesprek dat ik met hem had, vertelde hij hoe onwerkelijk de situatie leek en hoe zwaar hij en zijn collega's op de COVID-verpleegafdelingen het hebben gehad. Het thema van deze Eigentijd, 'geraakt door corona', wordt door zijn verhaal pijnlijk duidelijk. Want zwaar was – en is – het. Ook PFZW is geraakt door de coronacrisis, maar dan op financieel gebied. We kunnen u echter verzekeren dat de pensioenen gewoon worden uitbetaald. Nu en op de lange termijn. Met de nieuwe regels voor pensioen wordt duidelijker hoe uw pensioen tot stand komt en wat er met uw geld gebeurt. Die helderheid draagt hopelijk bij aan het vertrouwen in ons pensioenstelsel. Want als zichtbaar is wat er opzij is gezet, dan ziet iedereen dat er later een goed pensioen te verwachten is.

Peter Borgdorff

Directeur Pensioenfonds Zorg en Welzijn

PS Lees ook eens mijn blog op pfzw.nl/blog

In deze Eigentijd:

4 Interview
'Het was een onwerkelijke ervaring', zegt spoedeisendehulparts Gor Khatchikyan. Hij blikt terug op de afgelopen heftige periode.

En verder

Ontspannen onder druk	8
'Wat is er geregeld voor mijn nabestaanden als ik kom te overlijden?'	9
Voor elkaar zorgen via de app Whapp	12
Pensioennieuws	13
'Wat doet PFZW om mij te steunen tijdens de coronacrisis?'	22
€ash: 'Het was even heel stil in huis'	24

Pensioen
De invloed van het coronavirus
Pagina 15

10 Mijn Pensioen
De coronacrisis heeft een groot effect op ons dagelijks bestaan, maar biedt ook nieuwe inzichten. Tiny, Ina en Nikki vertellen.

Meer pensioeninformatie ontvangen? Geef uw e-mailadres door via pfzw.nl/mijnprofiel

Gor:
‘In tijden
van nood is
de zorg in staat
om Nederland
te dragen’

‘Deze crisis heeft me nog meer passie en drive gegeven’

Spoeisendehulparts Gor Khatchikyan (33) wist al jong dat het zijn roeping was om arts te worden. Door zijn optredens in de media gaf hij de zorg een menselijk gezicht, midden in de coronapandemie. Met Peter Borgdorff (66), directeur van PFZW, kijkt hij terug op de afgelopen, heftige periode.

Peter: ‘Jij hebt een fascinerend levensverhaal. Vertel eens, hoe ben je eigenlijk in Nederland terechtgekomen?’

Gor: ‘Toen ik twaalf was, zijn mijn ouders met mij en mijn broer gevlucht vanuit Armenië naar Nederland. Dat was heftig. De eerste nacht slapen we onder een boom achter het centraal station van Den Bosch. We hadden niets, geen bezittingen, geen paspoort, geen status. Dan denk je: wat moet er van mijn leven terechtkomen? Is er een hoger doel? We hebben asiel aangevraagd maar na acht jaar waren we uitgedroogd. Dankzij het generaal pardon kregen we uiteindelijk toch een verblijfsvergunning, anders waren we het land uitgezet. Door zo’n levensgebeurtenis kun je bitter worden óf beter. Ik koos voor het laatste. Ik wilde het verschil maken op een positieve manier. Met veel geluk en hulp haalde ik mijn vwo-diploma. Daarna deed ik de studie geneeskunde. Ik ben heel dankbaar dat we in Nederland mochten blijven. Daarom wil ik graag iets terug doen voor dit land en mijn medemens.’

Peter: ‘Is dat de reden waarom je dokter bent geworden?’

Gor: ‘Ik kan me het moment nog heel goed herinneren. Ik was al in Nederland en zag een documentaire over een Nederlandse arts die vanuit een christelijke overtuiging werkte, op een onbegrijpelijk plek in het buitenland. Ik kreeg tranen in mijn ogen, zo geraakt was ik. Dit wil ik ook, dacht ik. Dit is dé manier om het verschil te maken. Door bij te dragen aan genezing en herstel. Dat probeer ik nu als arts in Nederland. Vorig jaar ben ik ook naar Zuid-Afrika geweest waar ik gewerkt heb in een township. Een zware omgeving om te werken, ook geestelijk. Er kwamen veel mensen binnen met steek- en schotwonden. Velen van hen gingen dood. Mentaal verander je, maar ik heb er ontzettend veel van geleerd. Ik was daardoor ook beter voorbereid toen de coronacrisis hier uitbrak.’

Peter: ‘Als spoedeisendehulparts sta je in de frontlinie. Hoe kijk je op die periode terug nu het stof enigszins is neergedaald?’

Gor: ‘Ik vond vooral de eenzaamheid onder patiënten heel heftig’

Gor: ‘Het was een onwerkelijke ervaring. Echt ongekend. We hebben van alles moeten doen om op te schalen en zorgprocessen goed te laten verlopen. Dat maak je alleen mee in een ongewone situatie, zoals een oorlog of ramp. Als ik terugkijk, lijkt het alsof ik in een film zat.’

Peter: ‘Hoe zwaar is het geweest voor jou en je collega’s?’

Gor: ‘Op de spoedeisende hulp ben ik gewend om te werken in een chaotische omgeving waarin mensen vechten voor hun leven. Vooral voor mijn collega’s op de COVID-verpleegafdelingen was het echt heel zwaar. Met name voor jonge verpleegkundigen die te maken kregen met ernstig zieke mensen en veel mensen die stierven. Fysiek was het voor mij wel een belasting door de werkdruk en onregelmatige tijden. Maar wat ik vooral als heel heftig heb ervaren, is de eenzaamheid onder patiënten. Voordat ze geïsoleerd werden, namen ze vluchtig afscheid van hun dierbaren. Ze wisten niet of ze die ooit nog zouden terugzien. We hebben het maximale gedaan om dierbaren van een patiënt betrokken te houden met telefoontjes en videobellen. Maar er zit niemand naast je als je in isolatie ligt. Mensen waren verschrikkelijk bang om alleen te sterven. Dat zijn dingen die me echt hebben aangegrepen. Mijn ervaringen heb ik opgeschreven in een boek: “De coronacrisis, verhalen van de frontlinie”. Dat was voor mij een manier om alles wat ik heb meegemaakt te verwerken.’

Peter: ‘Als behandelend arts liep je zelf ook risico om het virus te krijgen. Was je daar bang voor?’

Gor: ‘Ik heb daar ernstig rekening mee gehouden. Het is heftig om verhalen uit andere landen te horen waar artsen en verpleegkundigen zijn overleden. Iedereen ging daar op zijn eigen manier mee om. Ik ben christen en mijn vertrouwen in mijn geloof is groter dan mijn angst. Dus ondanks dat ik bang was, heb ik het met alle liefde gedaan.’

Gor Khatchikyan (33)

WERKT als spoedeisendehulparts in het St. Antonius Ziekenhuis in Utrecht/Nieuwegein. **VLUCHTTE** met zijn ouders als 12-jarig jongetje vanuit Armenië naar Nederland. **BEHAALDE** cum laude zijn vwo-diploma. **WON** in 2012 het VPRO-programma ‘Premier Gezocht’, een zoektocht naar politiek talent. **WERD** bekend door zijn vlogs in het programma ‘#Frontberichten’ waarin hij achter de schermen verslag deed van de coronacrisis. **WAS** in de afgelopen periode veel in beeld door zijn optredens in talkshows. **SCHREEF** een boek over zijn ervaringen: ‘De coronacrisis, verhalen van de frontlinie’. **WOONT** in Utrecht.

Peter: ‘Er waren enorm veel uitingen van medeleven voor de zorg. Hoe voelde het om ineens een held te zijn en op handen gedragen te worden?’

Gor: ‘Ik vind de waardering ontzettend fijn voor alle zorgmedewerkers en iedereen die het ziekenhuis draaiende hield. De bloemen, het eten, alle cadeautjes die gebracht werden: fantastisch! Tegelijkertijd is het een beetje dubbel. Zeven maanden voor de crisis waren we nog actie aan het voeren voor een betere cao. Dan voel je je geen held. Nog steeds niet trouwens. Ik doe gewoon mijn werk. Zorgmedewerker zijn, dat is een roeping. Dat doe je omdat je een passie hebt. Door mijn optredens in de media heb ik de zorg een gezicht naar buiten proberen te geven. Maar naast mij zijn er collega’s die veel meer hebben gedaan dan ik. Ik hoop dat zij zich ook gewaardeerd voelen en niet alleen de mensen die je voorbij zag komen op tv.’

Peter: ‘Wat is de les die we als maatschappij en als sector kunnen leren van deze crisis?’

Gor: ‘Ik hoop dat we als samenleving meer oog krijgen voor welzijn in plaats van alleen welvaart. We hebben met z’n allen gezien hoe kwetsbaar we zijn, dat het leven misschien minder maakbaar is dan we dachten. We hebben ook geleerd dat het enorm logge en bureaucratische zorgapparaat, in korte tijd, heel flexibel kan zijn. Echt een wonder. In tijden van nood is de zorg in staat om Nederland te dragen. Ook als het water ons aan de lippen staat, kunnen we mensen redden van verdrinking. Ja, deze crisis was een levensveranderende gebeurtenis voor zorgmedewerkers, ook voor mij. Het heeft me nog meer passie en drive gegeven om te doen wat ik doe. En nog meer het besef gegeven hoe belangrijk mijn werk in de zorg is.’

5x tips voor positieve energie

Hoe zorgt u er in tijden van hoge druk voor dat u mentaal en fysiek gezond blijft? Deze tips helpen u werkstress te relativeren en te ontspannen op momenten dat de druk te hoog wordt.

2

U doet wat u kunt

In crisistijd kunt u niet meer doen dan het maximale, en dat kan hartverscheurend zijn. Daar horen gevoelens van schuld en tekortschieten bij. Realiseert u zich dat er iets groters is dan uzelf, waar u geen invloed op hebt. U doet alles wat in uw macht ligt.

1 Vergeet uw hobby's niet

Houdt u van spelletjes spelen, schilderen, sporten of tuinieren? Uw favoriete hobby kan helpen uw gedachten te verzetten en te ontspannen.

3

Neem afstand van de situatie

Hoe zou u als buitenstaander naar de situatie kijken? Soms is afstand nemen net wat u nodig hebt om iets weer in perspectief te zien. Bedenk bijvoorbeeld welk advies u een vriendin zou geven als zij in dezelfde situatie zat.

4

Vermijd negatieve energie

We zijn gevoelig voor de energie van anderen. Merkt u dat de emoties van anderen u energie kosten? Probeer deze mensen dan te mijden of spreek hen erop aan als dat niet kan. In crisistijd hebben we juist positieve energie nodig.

5

Wat is uw doel in het leven?

Hoewel u in tijden van crisis misschien geneigd bent uzelf voorbij te lopen, kan het juist ook een goed moment zijn voor bezinning. Wat is uw doel in het leven? Wat vindt u belangrijk? Doet u dat nu en bent u wie u wilt zijn? Bedenk waar uw hart ligt. Soms is dat dichterbij dan u denkt.

Nog meer tips vindt u in het gratis e-book 'Zorgen voor professionals'. Een korte handleiding met praktische tips en adviezen voor iedereen die onder grote druk moet werken. Op beterewereld.pfzw.nl kunt u het boek downloaden.

'Wat is er geregeld voor mijn nabestaanden als ik kom te overlijden?'

Els van 't Klooster (65) was inhoudelijk adviseur bij Centrum voor Jeugd en Gezin in Rotterdam. Ze is actief als vrijwilliger bij de Luisterlijn en woont in Breda.

Antwoord:
Monique van Deudekom-van Dijk, medewerker Pensioenadministratie Levensgebeurtenissen bij PFZW
'Bij overlijden heeft een partner recht op partnerpensioen. Mits er sprake is van een huwelijk, een geregistreerd partnerschap óf samenwonen op basis van een notariële samenlevingsovereenkomst. Ook moet de partner aangemeld zijn bij PFZW. Of er partnerpensioen is en hoeveel, is terug te zien op MijnPFZW. Naast partnerpensioen ontvangt een partner een eenmalige uitkering. Die wordt na het overlijden uitbetaald als de overledene ouderdomspensioen, Flexpensioen of arbeidsongeschiktheids-pensioen ontving. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van het pensioen dat is opgebouwd. Kinderen jonger dan 21 jaar hebben recht op wezenpensioen. Een paar maanden geleden gingen er geruchten dat pensioenfondsen geen pensioen zouden uitkeren als een deelnemer aan het coronavirus overlijdt. Dat is niet waar. Als een deelnemer komt te overlijden, heeft de partner recht op partnerpensioen. Het coronavirus heeft hier geen invloed op.'

Op pfzw.nl/overlijden vindt u meer info.

Ook een vraag? Stel deze via pfzw.nl/vraag en misschien staat u wel in de volgende Eigentijd.

Nieuwe inzichten door Corona

Ondanks de uitdagingen die de coronacrisis met zich meebrengt, kan het ook nieuwe inzichten bieden. Drie deelnemers vertellen over hun perspectief op hun werkende leven en pensioen.

'Ik vind mijn werk te leuk om ermee te stoppen' →

Tiny Guit (60)

Tiny Guit is beheerder van Wijkcentrum De Nieuwe Silo in Hoofddorp. Buurtbewoners kunnen hier onder andere terecht om te sjoelen en bingo te spelen. Haar pensioen baart haar grote zorgen. Zeker door de invloed van de coronacrisis.

'Ik ben een tijdje zelfstandig ondernemer geweest. In die periode heb ik geen pensioen opgebouwd. Daardoor heb ik een gat in mijn pensioen. Momenteel ben ik niet in de positie om geld opzij te zetten. Daarnaast ben ik bang dat de pensioenen gaan zakken. Daar maak ik me grote zorgen over.

Als het mogelijk is bij mijn werkgever, zou ik graag langer willen doorwerken. Misschien wat minder dan ik nu doe, maar helemaal stoppen hoeft wat mij betreft niet. Ten eerste kan ik me dat niet permitteren, maar daarnaast vind ik mijn werk daar veel te leuk voor. Mensen zijn blij als ik iets voor hen organiseer. Het wijkcentrum is voor bewoners dé manier om met elkaar in contact te blijven en daar draag ik graag nog lang mijn steentje aan bij.'

'Ik wacht niet met leven totdat ik met pensioen ben' ↙

Nikki Hogeboom (33)

Nikki Hogeboom is senior jeugdzorgwerker en lifestylecoach. Ze is nog niet echt bezig met haar pensioen, maar de huidige situatie zet haar soms wel aan het denken.

'In mijn omgeving hoor ik weleens dat mensen zich afvragen of er nog wel pensioen is tegen de tijd dat ik eraan toe ben. Dat, in combinatie met onzekerheid rondom de coronacrisis, zet me soms wel aan het denken. Maar over het algemeen leef ik heel erg in het nu. Als je iets graag wilt, moet je het nu doen en niet wachten totdat je met pensioen bent. Je bent verantwoordelijk voor het creëren van je eigen geluk en mogelijkheden. Door die mindset ben ik nog niet echt bezig met mijn oude dag. Ik ontvang mijn overzichten en stop ze netjes in een map, maar me erin verdiepen doe ik niet. Het klinkt misschien naïef, maar mijn pensioen voelt als een zorg voor later. Juist in deze stressvolle tijd, waarin positiviteit belangrijk is, ben ik enorm gedreven om mensen te coachen. In de jeugdzorg, maar ook als lifestylecoach op het gebied van voeding. Als zelfstandig ondernemer bouw ik geen pensioen op via een werkgever. Daar zal ik me wel in moeten verdiepen.'

'Mijn man en ik genieten zoveel mogelijk' →

Ina Prakken-Biewenga (76)

Ina Prakken-Biewenga ging op 57-jarige leeftijd vervroegd met pensioen. Ze is zich bewust van de druk op de economie door de coronacrisis. En de gevolgen daarvan voor de pensioenen.

'Toen ik nog in de thuiszorg werkte, heb ik wat extra geld opzijgezet voor mijn pensioen. Ik werkte ongeveer achttien uur per week, dus bouwde niet veel op. Mijn man leeft gelukkig nog, maar als ik er alleen voor kom te staan, vind ik het een fijn idee dat ik iets achter de hand heb. Zeker nu ik in de kranten lees dat de pensioenen onder druk staan. De coronacrisis maakt de situatie er niet rooskleuriger op. Zeker als je al zo'n klein pensioen hebt als ik. Mijn man en ik blijven de ontwikkelingen volgen, maar financiële zorgen hebben we niet. Bovendien: wie zich alleen maar zorgen maakt, heeft geen plezier. Mijn man en ik genieten zoveel mogelijk. Dat deden we altijd al, maar nu heel bewust nog meer.'

Zorgmedewerker

Wende vroeg hulp via Whapp

Als medewerker in zorg en welzijn zorg je voor anderen. Maar goed op jezelf letten is ook belangrijk. Voor Wende Brand (46) was dat op het hoogtepunt van de coronacrisis een uitdaging. En dus vroeg ze hulp via Whapp, een app die hulpvragen van zorgverleners en hulpaanbieders samenbrengt.

Vlak voor de coronacrisis begon Wende met haar nieuwe baan als teamleider in een verpleeghuis. Daarnaast was ze mantelzorger voor haar zieke vader, die inmiddels is overleden. Na een lange dag werken, schoot goed voor zichzelf zorgen er steeds vaker bij in. Totdat ze Whapp ontdekte. ‘Al snel bleek dat corona geen sprint, maar een marathon zou worden. Ik besepte dat ik beter op mezelf moest letten als ik mijn werk wilde volhouden. In de nieuwsbrief van PFZW las ik over Whapp. Al snel kwam ik in contact met Ad Bakker, die bereid was voor mij te koken.’

Een dankbare hobby

Ad werkt parttime in de gehandicaptenzorg en wilde collega’s in de zorg ondersteunen. ‘Wende werkte soms wel dertien dagen achter elkaar. Ik kon me goed voorstellen dat haar privé-

Dankzij Ad heeft Wende 's avonds meer tijd voor zichzelf.

leven door lange werkdagen in de knel kwam. Aangezien koken mijn grote hobby is, vond ik het alleen maar leuk dat ik Wende met mijn kookkunsten kon ontlasten. Zelfs mijn vrouw kreeg er lol in en maakte af en toe een toetje om haar iets extra's te geven.’

Wende is dankbaar voor de hulp van Ad. ‘Ik vond altijd dat ik alles zelf moest kunnen. Maar doordat ik niet hoefde te koken, kwam ik beter tot rust en hield ik energie over voor andere dingen. Ik ben heel dankbaar voor dit initiatief en voor de hulp die ik heb gekregen.’

Zo werkt het

Whapp is een gratis app die hulpvragen van zorgverleners en hulpaanbieders samenbrengt. Mensen die willen helpen met koken, oppassen, het uitlaten van de hond of klusjes in huis kunnen zich als vrijwilliger aanmelden. De app is beschikbaar voor iPhone en Android. Op whapp.nl vindt u meer informatie.

We helpen u ook online met tips waar u echt iets aan heeft. Laat u inspireren op beterewereld.pfzw.nl

Pensioennieuws

Augustus 2020

We hebben
belangrijk pensioen-
nieuws voor u
verzameld.

Betaalkalender

Elke maand krijgt u uw pensioen op uw bankrekening overgemaakt. Dit jaar ontvangt u uw pensioen uiterlijk op:

- 25 augustus
- 25 september
- 23 oktober
- 25 november
- 22 december

Kwart zorgmedewerkers wil meer werken

Bijna een kwart van de zorgmedewerkers wil meer werken; gemiddeld zo'n zes uur per week. Het gaat met name om vrouwen met een contract van minder dan 25 uur per week. Dat concludeert stichting Het Potentieel Pakken. Die deed onderzoek onder zorgmedewerkers en bij zorginstellingen. Roostering, beloning, flexibiliteit en een prettige organisatiecultuur zijn de belangrijkste voorwaarden om meer te willen of kunnen werken. Door het vergroten van deeltijdbanen kunnen de verwachte personeelstekorten in de zorg met tienduizenden arbeidskrachten worden teruggedrongen. Bijkomend voordeel voor zorgmedewerkers is dat zij door meer te werken ook meer pensioen opbouwen. Op hetpotentieelpakken.nl is het volledige rapport te lezen.

Wat denkt u?

Veel ouderen voelen zich eenzaam sinds de coronacrisis. Daarom besloot PFZW een aantal oudere deelnemers te bellen. Gewoon, om even te checken hoe het gaat. Marie-José en Tineke vertellen hoe ze op dat gesprek terugkijken.

Marie-José Reulen (78), voorheen medewerker patiëntenadministratie in ziekenhuis Zuyderland Kerkrade: 'Veel ouderen in mijn omgeving hebben last van eenzaamheid.

Gelukkig heb ik daar geen last van, want ik heb veel hobby's en vrienden. Toch stelde ik het enorm op prijs dat een jongeman van de klantenservice van PFZW de moeite nam om mij te bellen. We hebben een fijn gesprek gevoerd. Tegenwoordig neemt niet iedereen meer de tijd om naar elkaar te luisteren, dus het gesprek gaf me een fijn gevoel.'

Tineke Wilzing-Bosman (80), werkte als vertaler Frans-Nederlands en krijgt partnerpensioen: 'Ook voor de coronacrisis was ik al vaak thuis. Ik vertaal boeken van Frans naar Nederlands en studeer veel. Een van mijn zoons doet iedere week boodschappen en komt ze op afstand bij me brengen. Ook mijn kleinkinderen spreek ik vaak. Ik heb er tien. Ze sturen me vaak berichten via WhatsApp, maar ik hoor liever een menselijke stem. Daarom vond ik het leuk om gebeld te worden door de klantenservice van PFZW. Maar van eenzaamheid heb ik geen last. Ik krijg aandacht genoeg!'

Meer weten over onze dienstverlening en producten? We houden u op de hoogte op **pfzw.nl**

22.707

dat is het aantal oud-medewerkers dat tijdens de corona-uitbraak heeft aangeboden om te helpen bij zorgorganisaties.

Jaarbericht duurzaam beleggen

Een goed en betaalbaar pensioen is meer waard in een leefbare wereld. PFZW belegt daarom duurzaam. Dat wil zeggen: met zorg voor mens, maatschappij en milieu. Er is ook een puur zakelijke reden om dat te doen. We zijn ervan overtuigd dat ondernemingen en sectoren die fatsoenlijk met mensen en het milieu omgaan uiteindelijk de beste overlevingskansen hebben. Dat vertaalt zich op termijn ook in goede financiële resultaten. In ons jaarbericht duurzaam beleggen, leest u met welke beleggingen we in 2019 hebben bijgedragen aan een betere wereld. Ook vertellen we wat onze doelstelling voor 2020 is. Op prestatiespfzw.nl is het hele jaarbericht te lezen.

(Op)nieuw in de sector?

Bouwt u sinds kort pensioen op bij PFZW? Of werkt u vanwege corona weer in de sector zorg en welzijn? Meld uw partner dan aan voor partnerpensioen. Op die manier zorgt u ervoor dat er inkomen voor hem of haar is geregeld als u overlijdt. Of uw partner hiervoor in aanmerking komt en of u daarvoor nog wat moet regelen, is afhankelijk van het soort verbintenis dat u bent aangegaan of nog aangaat. Op pfzw.nl/partnerpensioen vindt u hierover meer informatie.

Het coronavirus en uw pensioen

De uitbraak van het coronavirus heeft grote invloed op de economie. Bedrijven vallen om, mensen verliezen hun baan en geven minder geld uit. Door dit domino-effect krimpt de Nederlandse economie. Maar wat heeft dit precies met uw pensioen te maken?

PFZW belegt uw pensioenpremie

Iedereen die pensioen opbouwt bij PFZW, betaalt pensioenpremie. PFZW belegt een deel van deze premie. Dit is nodig, want alleen de premie van deelnemers is niet genoeg om alle pensioenen te kunnen betalen. En sparen levert te weinig op. Door de coronacrisis zijn de beurzen wereldwijd eerst hard gedaald, maar er volgde ook weer snel herstel. De verwachting is dat de financiële markten nog wel even beweeglijk zullen blijven. Het is daarom maar goed dat we ons als pensioenfonds op de lange termijn kunnen richten.

Kans op verlaging een stuk kleiner

Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid belooft het komende jaar een verlaging van pensioenen zoveel mogelijk te voorkomen. Dat doet hij door een beroep te doen op 'uitzonderlijke economische omstandigheden'. Dat is een uitzondering die in de wet is vastgelegd om pensioenverlagingen in barre tijden uit te kunnen stellen. Als er ooit een moment is geweest om een beroep te doen op die uitzonderlijke omstandigheden, dan is het nu. Begrijpelijk dus dat de minister dat doet. Het betekent dat de kans dat wij in 2021 de pensioenen moeten verlagen een stuk kleiner is geworden, maar verlaging is niet helemaal uit te sluiten.

Wilt u meer pensioeninformatie ontvangen? Geef uw e-mailadres door via **pfzw.nl/mijnprofiel**

Eindelijk een pensioenakkoord

Na jaren touwtrekken is het eindelijk zover: er ligt een uitgewerkt pensioenakkoord. Dat is goed nieuws voor iedereen die in Nederland pensioen opbouwt of al van pensioen geniet. Met het akkoord kunnen pensioenfondsen namelijk afscheid nemen van de rekenrente.

Rekenrente

De rekenrente wordt vastgesteld door De Nederlandsche Bank. Pensioenfondsen moeten die rente gebruiken om te bepalen hoeveel geld ze nodig hebben om in de toekomst de pensioenen te kunnen uitkeren. Is de rente hoog? Dan hebben we minder geld in kas nodig. Is de rente laag? Dan moeten we meer reserves aanhouden. De laatste jaren was de rente erg laag en dus moesten pensioenfondsen veel geld in kas hebben. Dat zorgde ervoor dat we de pensioenen jarenlang niet konden verhogen. Verlaging is nog steeds niet uitgesloten. Als onze dekkingsgraad aan het eind van dit jaar minder dan 90% is, moeten we de pensioenen verlagen. Met dit akkoord doet die rente er niet meer toe. En dus kunnen de pensioenen eerder omhoog als het goed gaat met de economie. De keerzijde is dat pensioenen ook eerder omlaag kunnen wanneer het slecht gaat met de economie. De verwachting is echter voor iedereen een beter pensioen. Dat is goed nieuws.

We houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen rondom het pensioenakkoord op **pfzw.nl/pensioenakkoord**

Altijd het laatste nieuws
in uw mailbox? Meld u aan via
pfzw.nl/nieuwsbrief

Ondanks alles trouw blijven aan onszelf

Het afgelopen jaar was een bewogen jaar, dat nu wordt ingehaald door de realiteit van de coronacrisis. Bestuursvoorzitter Joanne Kellermann kijkt terug en werpt een blik in de (nabije) toekomst.

‘Onze deelnemers hebben het door de coronacrisis ongeloofelijk zwaar’

‘Nog niet zo lang geleden zou ik hebben gezegd: 2019 was een bewogen en turbulent jaar, met hoogte- en dieptepunten. Maar met de wetenschap van de huidige realiteit, de coronacrisis, zou ik nu tekenen voor zo’n jaar. Deze crisis zet alles in een ander perspectief. Voor het pensioenfonds zelf en natuurlijk ook voor veel van de mensen die bij ons pensioen opbouwen. Zij hadden en hebben het soms nog ongeloofelijk zwaar. Aan de ene kant omdat ze in de vuurlinie van de zorg werken en aan de andere kant omdat hun werk juist (vrijwel) stilligt door de crisis, zoals deelnemers die werken in de cultuursector.’

Terugblik 2019

‘Het afgelopen jaar was turbulent in een aantal opzichten. Er werd een pensioenakkoord gesloten, waardoor er een hoopvolle sfeer ontstond. Niet lang daarna kwam er een flinke dip in de rente, waardoor opeens een korting van de pensioenen nabij leek. Door ingrijpen van de minister werd dit gelukkig voorkomen. In 2019 behaalde PFZW ook een ongekend hoog beleggingsrendement van bijna negentien procent. Kortom: een achtbaan aan gebeurtenissen en ontwikkelingen.’

Uitdagingen voor 2020

‘Allereerst is er in 2020 natuurlijk de uitdaging om op een goede manier te reageren op de coronacrisis. Deze heeft een gigantische impact op menselijk, medisch en economisch gebied. Voor PFZW is het nu prioriteit om de financiële gevolgen van de crisis het hoofd te bieden. Daarbij willen we trouw blijven aan onszelf en onze ambities voor het verder aanscherpen van ons duurzame beleggingsbeleid. Daarnaast gaan we aan de slag met de concrete uitwerking van het nieuwe pensioenakkoord.’

In het hart geraakt

Nederland is hard getroffen door het coronavirus. Als medewerker in de zorg sta je ineens onder enorme druk, terwijl in andere deelsectoren het werk ineens stilligt. Vier deelnemers vertellen hoe zij zijn geraakt door corona.

Verpleegkundige
Inge

Senior Consultant
Marcel

Voormalig
keukenassistent
André

Artistiek leider en
choreograaf Conny

**‘De band
met collega’s
is enorm
versterkt’**

**Inge Fremery (29),
verpleegkundige op de
kinderafdeling in Zieken-
huis Gelderse Vallei in Ede**

‘Toen ik begin maart positief getest werd op corona, stond mijn werk ineens stil. En dat terwijl mijn collega’s enorm hard werkten om voor “onze” kinderen te blijven zorgen. Ik vond het moeilijk dat ik hen niet kon ondersteunen en maakte me zorgen of ik iemand had besmet. We dragen beschermende kleding, maar met dit hardnekkige virus weet je het maar nooit. Gelukkig zijn mijn man en drie kinderen niet ziek geworden en kon ik snel weer aan het werk. Zorg verlenen tijdens de coronacrisis vraagt veel van je, maar versterkt de band van collega’s onderling enorm.’

**Marcel
Haverkamp (52),
is senior consultant bij
PFZW**

‘Voor mijn werk bezoek ik veel zorginstellingen, maar door corona kwam dit grotendeels stil te liggen. Op LinkedIn zag ik een oproep waarin mensen werden gevraagd de zorg te ondersteunen. Als oud-verpleegkundige heb ik nog steeds hart voor de zorg. Ik besloot te reageren en kon al snel aan de slag bij zorginstelling Marga Klompé in Lochem. Daar hielp ik ouderen om via beeldbellen contact te leggen met familieleden die ze lang niet hadden gezien. Zo konden ze hun partner of zus weer even zien en samen koffiedrinken. Het was enorm ontroerend en dankbaar. Ik vind het fijn dat ik op die manier mijn steentje heb kunnen bijdragen.’

**‘Dankbaar
om even
terug te zijn in
de zorg’**

‘Ik heb
alleen mijn
directe
collega’s gedag
gezegd’

**André
Suijkerbuijk (66),
werkte als keukenassis-
tent bij woonzorgcentrum
Ruitersbos in Breda**

‘Toen ik in maart met pensioen ging, heb ik van niemand afscheid kunnen nemen. Ik heb alleen mijn directe collega’s gedag gezegd. Er zou een afscheid komen, maar door corona ging dit niet door. Dat heeft me wel geraakt. Ik kan nu genieten van mijn pensioen, maar dat voelt erg dubbel. Gelukkig hebben we afgesproken dat we alsnog afscheid nemen zodra dat kan. Ondertussen geniet ik van mijn vrije tijd door veel te wandelen, te fietsen en tijd door te brengen met mijn vrouw.’

**Conny Janssen (61),
is artistiek leider en
choreograaf van dans-
gezelschap Conny Janssen
Danst in Rotterdam**

‘Door het coronavirus werden van het ene op het andere moment alle publieke activiteiten gestopt, waaronder onze optredens in het theater. Dat sloeg in als een bom en zorgde voor veel onrust en emoties. Het heeft de dansers, maar ook iedereen die achter de schermen werkt, diep in het hart geraakt. Ik wilde ervoor zorgen dat de dansers verbonden bleven. Daarnaast was het behoud van hun goede fysieke conditie belangrijk. Daarom hebben ze gewerkt aan een solodans, waarin ze laten zien wat deze tijd voor hen betekent. Dit project heeft hen de artistieke drive en motivatie gegeven om door te gaan en met de situatie om te gaan. Het zijn persoonlijke en indrukwekkende verhalen geworden die we zonder corona waarschijnlijk nooit hadden verteld. Mijn zorgen over de toekomst zijn groot. Financieel, maar ook op creatief gebied. Hoe gaan we om met dansers van wie het hun werk is elkaar aan te raken?’

‘Corona
heeft me diep
in het hart
geraakt’

‘Wat doet PFZW om mij te steunen tijdens de coronacrisis?’

Laidina Mendes Varela (40) is verzorgende supervisor bij stichting Humanitas en start binnenkort met de opleiding tot verpleegkundige. Ze is moeder van vier kinderen en woont in Rotterdam.

Antwoord:
Ilse van der Weiden, bestuurslid PFZW
‘Zorgmedewerkers moesten de afgelopen maanden alle zeilen bijzetten. Waar mogelijk probeert PFZW deelnemers én werkgevers te steunen. Dat doen we bijvoorbeeld via het online platform “Samen zorgen voor corona” van PGGM&CO, de ledenorganisatie van de coöperatie PGGM. Op het platform kunnen deelnemers elkaar tips geven en ervaringen uitwisselen. We bieden daar ook gratis vakantiehuisjes aan voor zorgmedewerkers, zodat ze er even tussenuit kunnen. Verder is er een speciale hulplijn ingesteld voor mentale ondersteuning van zorgmedewerkers, een boodschappenbezorgservice voor zorgprofessionals en zijn er gratis meditaties. Werkgevers die zijn geraakt in de cultuur- en sportsector ondersteunen we – en daarmee indirect hun medewerkers – door uitstel van premiebetalingen. Ook het pensioenfonds zelf is geraakt door de coronacrisis. We werken echter keihard aan een goed pensioen voor onze deelnemers. Nu én later.’

Kijk ook eens op pggmenco.nl

Ook een vraag? Stel deze via pfzw.nl/vraag en misschien staat u wel in de volgende Eigentijd.

PFZW.nl
Op onze website vindt u veel en uitgebreide informatie over de pensioenregeling.

MijnPFZW
Weten hoeveel pensioen u heeft opgebouwd? Surf naar pfzw.nl/mijnpfzw. Log in met uw DigiD.

Facebook
Like onze Facebookpagina, volg het nieuws en praat mee over pensioen op facebook.com/PFZWpensioen

E-nieuwsbrief
De laatste nieuwtjes en praktische tips ontvangen in uw mail? Meld u aan voor onze e-nieuwsbrief via pfzw.nl/nieuwsbrief

E-mail
Op de hoogte blijven over uw pensioen? Geef uw e-mailadres aan ons door. Log in via pfzw.nl/mijnprofiel

Chat
Wilt u met ons chatten? Dat kan via de groene knop ‘Stel uw vraag via chat’ op pfzw.nl

Borgblog
Peter Borgdorff, directeur van PFZW, schrijft wekelijks een blog over wat hem bezighoudt. Lees en reageer op pfzw.nl/blog

Heeft u een klacht? Laat het ons weten!
Via het klachtenformulier op pfzw.nl/klachten, telefonisch via onze klantenservice of schriftelijk. Alle contactgegevens vindt u op deze pagina.

Klantenservice
Postbus 117, 3700 AC Zeist
pfzw.nl/info
(030) 277 55 77
bereikbaar op werkdagen tussen 8.00 en 18.00 uur

Eigentijd

Eenentwintigste jaargang, nummer 2
Augustus 2020

Eigentijd is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn, KvK 41179049. Het blad verschijnt in de maanden maart, augustus en november. Via Eigentijd houden we u op de hoogte van het laatste pensioennieuws. Dit kost per nummer minder dan een brief. De folie om dit blad is volledig biologisch afbreekbaar en mag in de GFT-bak.

Hoofdredactie
Ronald Meerkkerk

Concept & realisatie
ZB Communicatie & Content

Met medewerking van
Petri Bakker, Angelique Doppenberg, Monique de Ligny, Jeroen Mei, Michiel Moormann, Janita Sassen en Selke Stojancic.

Lithografie
Grafimedia Amsterdam

Drukwerk
Bertelsmann Printing Group

Verspreiding
PostNL

Vragen
Heeft u vragen over de bezorging van Eigentijd? Bel PostNL (088) 8686 868.

Reacties
Pensioenfonds Zorg en Welzijn, Eigentijd, Postbus 117, 3700 AC Zeist
pfzw.nl/vraag

Website
pfzw.nl/eigentijd

Eigentijd in gesproken vorm
Eigentijd is er ook in gesproken vorm (Daisy cd-rom). Hieraan zijn geen kosten verbonden. Aanmelden kan via de klantenservice (030) 277 55 77.

ISSN 1567-8253

Aan de inhoud van dit blad kunnen geen rechten ontleend worden. Bij de samenstelling van dit nummer is de redactie met de grootst mogelijke zorg te werk gegaan. Echter, cijfers en/of informatie kunnen in voorkomende gevallen reeds tijdens de productieperiode achterhaald zijn.

Pensioen van PFZW
inclusief AOW*

€ 1121,-
netto per maand

Jannie van Vemde (74)

Voor de coronatijd haalden mijn man en ik een paar dagen per week onze kleinkinderen van school. Daarna pasten we op. Toen de scholen dichtgingen, hoefde dat niet meer. Dat hebben we wel gemist. We kregen ook geen bezoek en ik kon bij niemand langs. Het was even heel stil in huis. Mijn man en ik houden van lezen en fietsen. Dat kon gelukkig nog gewoon. Ik heb het altijd fijn gevonden om bezig te blijven tijdens mijn pensioen. Al genieten mijn man en ik er ook van dat op onze leeftijd niets meer moet en dat alles een tandje lager kan. Ik keek er op mijn 62ste echt naar uit om met pensioen te gaan, want mijn werk als wijkverpleegkundige was lichamelijk best zwaar. Twee jaar eerder was ik al met deeltijdpensioen gegaan. Ik werkte toen nog tien uur per week. Om bezig te blijven en op sociaal gebied iets te kunnen betekenen, deed ik ruim twintig jaar vrijwilligerswerk. Onder andere voor de Zonnebloem en het Rode Kruis. Vier jaar geleden ben ik daar grotendeels mee gestopt. Nu hebben we veel meer vrije tijd. Gelukkig zien we onze kinderen en kleinkinderen inmiddels weer wat vaker. Wel op afstand: de kleintjes weten precies hoe het werkt en begroeten ons met hun elleboog.'

*De Sociale Verzekeringsbank (SVB) zorgt voor de uitbetaling van de AOW.

Pensioenfonds

Zorg & Welzijn